

ВИХОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ. ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА

УДК 378.046

Світлана БУХАЛЬСЬКА,
кандидат педагогічних наук,
заступник директора з виховної роботи
Рівненського державного базового медичного коледжу

ЗНАЧИМІСТЬ ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті розкрито дефініції «професійно зорієнтоване виховання», «професійна компетентність студентів вищих медичних навчальних закладів», «освітній процес». Визначено ефективні форми професійно зорієнтованого виховання як складової формування професійної компетентності студентів.

Ключові слова: професійно зорієнтоване виховання, формування, професійна компетентність, освітній процес, вищий медичний навчальний заклад.

В статье раскрыты дефиниции «профессионально ориентированное воспитание», «профессиональная компетентность студентов высших медицинских учебных заведений», «образовательный процесс». Определены эффективные формы профессионально ориентированного воспитания как составляющей формирования профессиональной компетентности студентов.

Ключевые слова: профессионально ориентированное воспитание, формирование, профессиональная компетентность, образовательный процесс, высшее медицинское заведение.

The article reveals the definition of professionally oriented education, professional competence of students in higher education, the educational process; it is defined effective forms of professionally oriented education as a component of formation of professional competence of students.

Key words: professionally oriented education, formation, professional competence, educational process, higher medical school.

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних напрямів модернізації національної вищої медичної освіти є вдосконалення теоретичної та практичної

підготовки майбутнього фахівця медичної галузі на принципах системності, науковості, професійної спрямованості й компетентності, ціннісних орієнтирів, що ефективно реалізується в умовах освітнього процесу, який охоплює навчання, виховання та розвиток студентів. Зважаючи на це, підготовку майбутніх медичних працівників доцільно здійснювати на основі компетентнісного підходу, що передбачає досягнення кінцевої мети професійної освіти – здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями, забезпечення конкурентної спроможності випускників вищої медичної школи на українському та світовому ринках праці. Зауважимо, що формування професійної компетентності ефективно лише за умов інтеграції навчальної, виховної, розвивальної, наукової та виробничої діяльності студента.

Серед напрямів виховання як складової освітнього процесу вищих медичних навчальних закладів доцільним є виокремлення професійно зорієнтованого виховання, що є визначальним у підготовці до активної професійної діяльності та суспільного життя, формуванні та розвитку студентів як особистостей і фахівців медичної галузі. Процес професійно зорієнтованого виховання майбутнього фахівця – це процес сходження особистості від позиції студента вищого медичного навчального закладу до соціального і професійного статусу, який відповідатиме вимогам професійних стандартів; усвідомлення особистісної соціальної та професійної значущості в суспільстві; розуміння сучасних реалій практичної медицини тощо. Таким чином, значимість професійно зорієнтованого виховання щодо формування професійної компетентності студентів у освітньому процесі вищих медичних навчальних закладів є очевидною.

Аналіз наукових досліджень і публікацій дозволяє стверджувати, що проблема виховання у фундаментальних працях науковців актуалізована, зокрема: національне виховання особистості (І. Бех, М. Фіцула); професійне виховання як головна особливість виховної системи у професійно-технічному закладі (Т. Кашпур); теоретичні та методичні засади професійного виховання майбутніх офіцерів-прикордонників (О. Ставицький); особливості виховання професійно-особистісних якостей студентів вищої школи (О. Никитенко); підготовка майбутніх медичних сестер (фельдшерів) до санітарно-гігієнічного виховання і профілактичної роботи зі школярами (О. Горай); виховання в студентів медичного коледжу розради як духовної цінності (Л. Примачок). Додамо, що сучасні наукові пошуки спрямовані на всебічне вивчення проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців тієї чи іншої галузі, наприклад: теорія і практика формування фахової компетентності майбутнього вчителя географії у процесі професійної підготовки (О. Тімець); формування професійної компетентності майбутніх судноводіїв у процесі вивчення фахових дисциплін (І. Сокол); формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів сестринської справи у процесі вивчення хіміко-біологічних дисциплін (Л. Борисюк); підготовка бакалаврів сестринської справи до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу (М. Дем'янчук).

Разом із тим, проблема професійно зорієнтованого виховання майбутніх медичних працівників у теорії та практиці педагогічної науки розкрита не достатньо.

Мета статті – актуалізувати значимість професійно зорієнтованого виховання як складової формування професійної компетентності студентів в освітньому процесі вищих медичних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Реформування системи вищої медичної освіти здійснюється нині на основі впровадження якісно нового змісту, форм і методів освітнього процесу, формування і розвитку професійно значущих якостей і поведінкових характеристик особистості майбутнього фахівця, що відповідають вимогам сучасного суспільства, адже освітній процес (*educational process/education activities*) – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що здійснюється у вищому навчальному закладі/закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості [7, с. 42].

Однією з головних причин розгляду освітнього процесу через призму понять «компетентність», «професійна компетентність» і реалізації компетентнісного підходу є його зумовленість загальноєвропейською та світовою тенденцією інтеграції, глобалізації світової економіки із процесом побудови європейської системи освіти.

Професійна підготовка майбутніх медичних працівників розглядається як складова освітнього процесу з набуття студентами професійних знань, умінь і ціннісних установок. Логічно завершеним результатом такої підготовки є готовність випускника вищого медичного навчального закладу до професійної діяльності, що передбачає вияв активності людини щодо формування смислових мотивів, ціннісних

орієнтацій, спрямованих на передачу культури й досвіду, накопичених людством, умов для особистісного розвитку і підготовки до виконання соціальних ролей, визначених у суспільстві, створення професійно важливого продукту діяльності [3, с. 6].

Підкреслимо, що ключовими аспектами професійної підготовки майбутніх медичних працівників означено мотивацію студентів до здобуття вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями для успішної реалізації у професійній діяльності; урахування історичного досвіду та сучасних підходів до процесу підготовки майбутніх медичних фахівців; спрямованість освітнього процесу на формування професійної компетентності, що охоплює набуття фахових знань, умінь, навичок, медико-деонтологічного світогляду, а також професійно-етичних цінностей та пріоритетів.

У Законі України «Про вищу освіту» серед основних термінів виокремлено поняття «компетентність» – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [4].

Аналіз наукових джерел засвідчує різні авторські підходи щодо визначення дефініції «професійна компетентність» і тлумачення її суті через різноманітні концепції або окремі категорії. Зазначимо, що під професійною компетентністю узагальнено розуміють інтегральну характеристику особистості фахівця, що включає знання, вміння й особистісні якості, котрі забезпечують успішне виконання ним професійної діяльності.

Сучасній парадигмі освіти, як зауважує С. Міщенко, якнайкраще підходить трактування дефініції «компетентність» як складної інтегрованої характеристики особистості, під якою розуміють сукупність знань, умінь, навичок, ставлень, а також досвіду роботи, що дає змогу ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечуючи розв'язання проблем у досягненні певних стандартів у галузі професії або видів діяльності [6, с. 8].

Зауважимо, що проблема формування професійної компетентності фахівців медичної галузі набуває нового звучання та подальшого розвитку. Так, М. Дем'янчук трактує «основи професійної компетентності майбутніх бакалаврів сестринської справи» як складне індивідуально-психологічне утворення, що охоплює теоретичні знання з професійної етики, деонтології, медсестринства, цінності, особистісні моральні якості й професійні практичні вміння [3, с. 4].

Професійну компетентність магістрів сестринської справи І. Махновська розглядає як інтегральну особистісну характеристику людини, що на високому рівні володіє професійними компетенціями, опанувала норми ділового спілкування, розвиває власну особистість, мобільно враховує нові запити суспільства [5, с. 12].

Таким чином, під професійною компетентністю студентів вищих медичних навчальних закладів ми розумітимемо особистісну характеристику майбутнього фахівця медичної галузі, що відображає рівень теоретичних знань, практичних умінь і навичок із тієї чи іншої медичної спеціальності, набутих медико-деонтологічних характеристик, ціннісно-мотиваційних та морально-етичних орієнтирів.

Ми переконані, що у формуванні професійної компетентності студентів вищих медичних навчальних закладів вагоме значення має виховання як складова освітнього процесу. В Законі України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищого навчального закладу окреслено формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання; утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах [4]. Саме процес виховання у вищих навчальних закладах здатний забезпечити гідне формування особистості, адаптованої до повноцінної соціалізації, реалізації набутих професійних та життєвих компетентностей.

Виховання – складний і багатогранний процес формування особистості, забезпечення умов для її соціального, фізичного, психологічного, професійного розвитку. Підкреслимо, що соціальний розвиток студентів-медиків уможливує формування професійної компетентності, професійно-етичних пріоритетів та принципів медичної справи, зокрема «*primum non nocere*» (не нашкоди), гуманності, цінності найдорожчого скарбу – життя, усвідомленості сенсу життя (біоетичний), конфіденційності, виконання професійного обов'язку (деонтологічний), терпимості тощо в системі виховної роботи навчального закладу.

Виховна робота у вищому медичному навчальному закладі – це система діяльності учасників освітнього процесу, спрямована на пошук та впровадження нових ефективних технологій з метою забезпечення всебічного розвитку студентів. Метою означеної діяльності є виховання особистості студента, набуття ним соціального досвіду, духовних надбань українського народу, формування в нього професійно-наукового світогляду, духовності, моральної, естетичної, правової, екологічної та валеологічної культури, навичок здорового способу життя, розвиток загальнолюдських, патріотично-національних і культурних норм, цінностей, правил та ідеалів поведінки в професійній діяльності [1].

У системі виховної роботи передбачено створення умов для становлення демократично-орієнтованої, відповідальної, морально зрілої та самодостатньої особистості, а також набуття професійних умінь і фахових характеристик для майбутньої успішної професійної діяльності. Тому в реалізації завдань виховної роботи вищого навчального закладу необхідно:

- органічно поєднувати професійне становлення студентів із формуванням національно-патріотичної свідомості та позиції громадянина України; набуття студентами соціального досвіду, духовно-морального розвитку з вихованням високої політичної культури та професійної моралі;

- здійснювати всебічний розвиток високоосвіченої, соціально активної особистості, здатної до самовдосконалення і самореалізації, виховання почуття професійної гідності та відповідальності;

- пропагувати та поширювати здоровий спосіб життя, запобігати негативному впливу на свідомість студентів інформації, що містить елементи жорстокості, бездуховності, насильства, шкідливих звичок, антисоціальної поведінки тощо.

Зауважимо, що на формування професійної компетентності студентів має вагомий вплив і професійно зорієнтоване виховання. В Енциклопедії професійної освіти дефініцію «професійне виховання» означено як цілеспрямований, спеціально організований

процес, що сприяє формуванню особистості того, хто навчається, підготовка до активної професійної діяльності та суспільного життя [8].

Професійно зорієнтоване виховання відображає специфіку професійної підготовки у вищих медичних навчальних закладах, а саме: особливості навчання, формування, становлення і розвитку як особистості, так і фахівця медичної галузі. Ми погоджуємося із твердженням, що справжнє мистецтво виховання полягає в тому, аби навчитися впливати на вихованців шляхом спонукання, а не змушувати їх до позитивної діяльності. Виховний ефект від застосування будь-якого педагогічного засобу значно зростає за умови, якщо педагог зуміє викликати в студентів активні емоційні хвилювання, пробудити в них цікавість до всього позитивного, тобто активізувати їх пізнавальну діяльність [6, с. 10].

Професійно зорієнтоване виховання як напрям виховної роботи полягає у виявленні зацікавленості студентів до видів діяльності обраної професії; формуванні професійної компетентності, ціннісних та професійних мотивів, а саме: сприйнятті цілей, цінностей, змісту та особливостей медичної діяльності; розвитку професійних здібностей; стимулюванні ініціативи й активності; формуванні соціально-професійної мобільності; набутті фахової діяльнісних й індивідуально-психологічних якостей та поведінкових характеристик, загальної і професійної культури та ін., що в цілому сприяють адаптації майбутніх фахівців до мінливих умов життя та професійної діяльності. Професійно зорієнтоване виховання має подальше відображення у професійному самовизначенні, професійній адаптації та професійному становленні майбутніх медичних працівників.

Професійне самовизначення спостерігається в юнацькому віці, зокрема в перший рік навчання у вищій школі, на основі професійних інтересів, переваг, самооцінки власних здібностей, можливостей тощо та визначається за типом особистості (реалістичний, інтелектуальний, соціальний, підприємницький), її властивостями, схильностями до певного фаху. Варто зазначити, що професійне самовизначення передбачає виявлення установки на власну активність та самопізнання («що Я хочу» – «що Я можу»); ознайомлення зі спеціальностями за обраним фахом навчання; формування вміння зіставляти «Я-образ» з вимогами медичної професії до особистості та потребами ринку праці; аналіз різних видів професійної діяльності в медичній галузі, враховуючи їх спорідненість за психологічними ознаками та відповідністю до власних вимог і потреб; створення умов для перевірки можливостей самореалізації в різних видах професійної діяльності шляхом організації професійних проб (рольова гра, ситуаційні завдання, анкетування, екскурсії-презентації лікувальних та аптечних установ, професійні практикуми); виховання загальнолюдських та професійних якостей, розумних потреб у межах професійної діяльності (психологічні тренінги, волонтерська робота). Дієвими формами вихованої роботи є проведення освітніх заходів до Дня медичного працівника, Дня фармацевта, Дня медичної сестри, Дня стоматолога; годин спілкування із фахівцями лікувально-діагностичних, стоматологічних, фармацевтичних, санітарно-просвітницьких, медико-профілактичних та реабілітаційних установ тощо.

Професійна адаптація – це процес інтеграції особистості у професію, оволодіння фаховою майстерністю, застосування професійних знань, умінь і навичок до конкретних ситуацій.

Аналіз наукових досліджень дає підстави стверджувати, що адаптація майбутніх медичних працівників здійснюється за такими напрямками: соціально-психологічним (усвідомлення соціального статусу медичного працівника, входження в колектив вищого медичного навчального закладу) та професійним (підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців шляхом поглиблення знань, умінь і навичок, набуття професійно значущих якостей).

Цікавим є дослідження А. Галяна стосовно копінг-стратегії як чинника адаптації майбутніх медичних працівників до професійної діяльності. Науковець зауважує, що людина у своїй професійній діяльності стикається із ситуаціями, які вимагають від неї активних і гнучких способів психологічної адаптації. Способи її взаємодії із життєвими ситуаціями виступають як у вигляді психологічного захисту, так і конструктивної активності особистості (копінга), спрямованої на оволодіння ситуацією. Актуальною ця проблема є для тих, хто здобуває медичну професію, яку можна віднести до категорії екстремальних, адже професійної діяльності цих фахівців властивий вплив значної кількості стресогенних факторів, пов'язаних зі специфікою медичної діяльності. Крім того, свої вимоги ставить саме професійне середовище, в якому їм доведеться працювати, зокрема стосунки, які виникають між медичними працівниками. Тому розуміння факторів, що впливають на ефективність процесу адаптації та збереження рівноваги в системі «суб'єкт праці – професійне середовище», має неабияке значення в ході вибору шляхів і засобів управління процесом професійної адаптації [2, с. 22].

Підкреслимо, що професійно зорієнтоване виховання спрямоване на особистість і виконує такі функції щодо управління процесом професійної адаптації та формування професійної компетентності: діагностичну, професійно-освітню, оцінювальну-прогностичну, аналітичну, корекційну. Першочерговим завданням виховної роботи в період адаптації є вироблення в студентів узагальненого способу професійної діяльності, на основі якого в майбутньому здійснюватиметься формування професійної компетентності. Тому на початку здобуття медичної освіти студенти ознайомлюються із кваліфікаційними характеристиками професій працівників системи охорони здоров'я; особливостями професійної діяльності в лікувальних та аптечних установах; проходять попереднє діагностування на визначення рівнів професійної адаптації (інтуїтивно-початковий, достатній, високий). На основі даних моніторингу (спостереження, анкетування, бесід, інтерв'ювання, відвідування навчальних занять і виховних заходів) проводиться збір інформації щодо професійної адаптації студентів, а також її аналіз; планування та корекція змісту виховної роботи з урахуванням потреб студентів щодо адаптації; здійснюється прогнозування професійного становлення і формування професійної компетентності студентів в освітньому процесі вищих медичних навчальних закладів. Саме в період професійної адаптації студентам важливо виявити прогалини та недоліки, щоб надалі запобігти їх проявам у навчальній діяльності, допомогти в майбутньому подолати професійні труднощі.

Професійне становлення студентів вищих медичних навчальних закладів як майбутніх медичних працівників відбувається в ході опанування фундаментальних (медична біологія, гістологія, анатомія, фізіологія, патологічна анатомія, патологічна

фізіологія та ін.) і професійно зорієнтованих (клінічних) дисциплін, що відображає процес саморозвитку людини, у ході якого спостерігається становлення специфічних видів суб'єктної активності особистості на основі розвитку і структурування сукупності професійно зорієнтованих її характеристик, які забезпечують реалізацію функцій пізнання, спілкування та регуляції в конкретних видах діяльності, а також у майбутньому на етапах професійного зростання.

На нашу думку, ефективним професійне становлення буде у ході створення наближених умов праці медичного працівника та використання інтерактивних технологій навчання дорослих, які забезпечуватимуть інтеграцію природничих та клінічних дисциплін; співпрацю викладача і студента, колегалічність педагога, лікаря та майбутнього фахівця; розуміння й відчуття єдності суспільного життя та значущості обраного фаху. Практика підтверджує, що ефективно дієвими формами є кейс-метод, коло ідей, мозковий штурм, дискусійна платформа, відкритий мікрофон, метод проектів. Прикладом інтерактивного формування професійної компетентності, що уможливило виявлення загальної та професійної ерудиції, інтуїції, критичного мислення, бачення нагальних проблем, вважаємо інтелектуальний ринг. Зазначимо, що така форма є результативною за умови, коли на розгляд виносять два протилежні бачення, що презентуються у формі проектів, програм розв'язання однієї проблеми. Серед учасників рингу – опоненти, група підтримки та аналітики. Доречними на рингу будуть обговорення питань реформування медичної галузі, а також проблеми на психологічну та освітню тематику, наприклад: «Думки вголос», «Створи себе сам», «Традиції та інновації в медичній освіті, їх вплив на формування професійної компетентності студентів-медиків» та ін.

Використання інтерактивних технологій у процесі професійно зорієнтованого виховання, зокрема ділових ігор, також сприятиме професійному становленню особистості. Професійні ситуації, покладені в основу таких ігор, дають можливість студентам оволодіти засобами та досвідом вирішення професійних завдань. Досвід показує, що ділові ігри мотивують студентів до пізнання нових тенденцій та напрямів у професійній сфері, забезпечують ефективні виховні умови для формування їх професійної компетентності в освітньому процесі вищих медичних навчальних закладів.

Особливу роль відіграють професійні якості особистості, які формуються, розвиваються і вдосконалюються у процесі здобуття медичної освіти та в подальшій професійній діяльності. На основі аналізу наукової літератури слід відзначити, що дослідники найчастіше виділяють такі професійно важливі якості майбутнього медичного фахівця, як активність, комунікативність, мобільність, відповідальність, високі інтелектуальні показники, професійне мислення, високий рівень самопізнання, професійну компетентність.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, вважаємо, що професійно зорієнтоване виховання – вагомий складова освітнього процесу у формуванні професійної компетентності студентів вищих медичних навчальних закладів.

Використання компетентнісного підходу у вихованні студентів вищих медичних навчальних закладів забезпечуватиме інтегральне професійне, інтелектуальне, креативне й особистісне формування майбутніх фахівців.

Формування професійної компетентності студентів-медиків – основна мета в досягненні професійного самовизначення, професійної адаптації та професійного становлення майбутнього медичного працівника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бухальська С. Є. Компетентнісно зорієнтований розвиток студента в системі навчально-виховної та методичної роботи медичного коледжу як умова модернізації вищої медичної освіти / С. Є. Бухальська, О. Д. Мельничук // Нова педагогічна думка. – Рівне, 2014. – № 3. – С. 22–23.
2. Галян А. Копінг-стратегії як чинник адаптації майбутніх медичних працівників до професійної діяльності / А. Галян // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. – 2016. – № 1. – С. 22–27. – (Серія «Психологічні науки»).
3. Дем'янчук М. Р. Підготовка бакалаврів сестринської справи до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / М. Р. Дем'янчук. – Хмельницький, 2015. – 20 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014, зі змінами [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Махновська І. Р. Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / І. Р. Махновська. – Житомир, 2015. – 23 с.
6. Міщенко С. Г. Формування професійних і загальнонаукових компетенцій молодших спеціалістів шляхом інтегративно-гуманітарного підходу та професійної спрямованості у викладанні фундаментальних дисциплін : монографія / С. Г. Міщенко. – Харків : Друкарня «Мадрид», 2016. – 84 с.
7. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий та ін. ; за ред. В. Г. Кременя. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
8. Энциклопедия профессионального образования : в 3 т. / [под ред. С. Я. Батышева]. – М. : Изд-во Акад. проф. образования, 1999. – Т. 2. – С. 383.

Дата надходження до редакції: 08.06.2017 р.

УДК 37.015.311:005.336.2:172.12(045)

Надія ХАЛЕМЕНДИК,
старший викладач кафедри філософії
та суспільно-гуманітарних дисциплін
Запорізького ОІППО

НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДІ – ВИКЛИК СУЧАСНОСТІ

У статті обґрунтовано актуальність формування громадянської компетентності сучасної молоді, зважаючи на її неабияку значущість для всебічного розвитку особистості. Охарактеризовано основні структурні компоненти (когнітивний, діяльнісний, аксеологічний, індивідуальний) громадянської компетентності. Конкретизовано завдання (освітні, виховні та розвивальні) процесу формування громадянської компетентності. Визначено очікувані результати успішного формування громадянської компетентності сучасної молоді.

Ключові слова: компетенція, компетентний, громадянська компетентність, особистість, усебічний розвиток, процес формування, методи навчання, очікувані результати.

В статті обоснована актуальність формування громадянської компетентності сучасної молоді, учитывая ее большую значимость для все-

стороннего развития личности. Охарактеризованы основные структурные компоненты (когнитивный, деятельностный, аксеологический, индивидуальный) гражданской компетентности. Конкретизированы задачи (образовательные, воспитательные и развивающие) процесса формирования гражданской компетентности. Определены ожидаемые результаты успешного формирования гражданской компетентности современной молодежи.

Ключевые слова: компетенция, компетентный, гражданская компетентность, личность, всестороннее развитие, процесс формирования, ожидаемые результаты.

The article deals with the relevance of formation of the civic competence of modern youth because of its extreme importance for all-round personality development. Main structural components of the civic competence: cognitive, active, axiological and individual are defined